

vecka 16

19

april

Dagens namn

Olaus
Ola

Olaus är en latiniserad form av det nordiska Olav eller Olof som i sin tur härstammar från det fornnordiska namnet Anulaibar, där "Anu" betyder "förfader" och efterleden "lai-bar", "arvinge", varför namnet tolkats "ättling". Latinisering av namn skedde ofta när svenskar reste utomlands för att studera. I dag finns omkring 400 som heter Olaus, av dessa har 22 det som tilltalsnamn, enligt senaste statistik.

Ola är en gammal sydsvensk kortform av Olav eller Olov. I dag finns omkring 21 200 som heter Ola, av dessa har cirka 9 800 det som tilltalsnamn.

Citatet

Ju mindre hjärna man har i huvudet, desto mer plats finns där för dumheter.

Zarko Petan

Det hände då

För 30 år sedan, 1977, slöt det nybildade svenska bolaget Svensk kärnbränslehantering ett avtal med franska Cogema, som åtog sig att upparbeta avfallet från de svenska kärnkraftverken.

För 50 år sedan, 1957, visade sig kalla kriget tydligt när Sovjetunionens försvarsminister Georgij Zjukov deklarerade att östblockets kommuniststyrda stater skulle utrustas med kärnvapen i samma takt som Nato försåg sina medlemsländer med kärnvapen.

För 420 år sedan, 1587, överraskade den engelske sjömilitären Francis Drake den spanska flottan på dess hemmaplan i Cadiz hamn. Den engelske amiralen hade 23 fartyg men stängde inne den spanska flottan och lyckades sänka eller förstöra ett fyrtiotal spanska skepp. På det sättet omtintgjorde engelsmännen ett anfall mot England som spanjorerna planerat med sin flotta.

Veteran. Cåre Tånge, en eldsjäl i föreningen Tollar o Seil, värnar starkt om veteranfiskebåten Asta, som föreningen äger och sköter.

Foto: Terje W Fredh

Cåre håller historien vid liv

Vid 64 års ålder slutade Cåre Tånge som lärare på Smögen. Sedan dess har han haft ännu mer tid för sin livsuppgift, föreningen Tollar o Seil. Han delar sina dagar mellan hemmet och klubblokalen Sippans Bu, som nu återställs efter en svår brand. På fredag fyller han 65 år.

Cåre Tånge är född i Kungshamn och ville ha en utbildning som kunde ge honom jobb på Sotenäset. Han beslöt att bli folkskollärare och läste i Göteborg. Studietödet var litet och de flesta studenterna fick arbeta vid sidan av studierna. Cåre fick jobb på det kommunala renhållningsverket. Lönen där var högre än den han fick som nyutbildad lärare.

Cåre Tånge siktade på ett jobb på Smögen men när han var klar fanns det ingen ledig tjänst. Det fanns det däremot i Lysekil, på stadens äldsta skola, Färgarskolan, som är i bruk än i dag.

Sedan blev det två tjänster lediga på Sotenäs, berättar Cåre Tånge. En kamrat som var Smögenbo började i Kungshamn medan jag som Kungshamnbo började på Smögens skola.

Där blev han kvar till ett år före pensioneringen. Cåre, som är angelägen om att gamla dialekter ska leva vidare, säger: Smourare ä pene o jä ligar domm stärrt. (Smögenbor är trevliga och jag gillar dom starkt).

Cåre Tånge har alltid haft ett stort intresse för sjö, natur och båtar. När

ett filmbolag i början av 70-talet skulle spela in en tv-serie i Fjällbacka saknades tillräckligt antal allmogebåtar av typ segelsnäckor. Cåre och några kamrater från Sotenäset seglade upp till Fjällbacka och deltog i inspelningen.

I detta skede väcktes tanken att försöka få igång en förening som värnar om båtar och kustens historia, berättar Cåre. Det finns gott om hembildningsföreningar, men vi ville koncentrera oss på båtar, bodar och redskap.

Välkänd veteranbåt

Cåre och hans kamrater fick ihop tillräckligt med folk och kunde starta Tollar o Seil. En gammal fin sjöbod på Lill-Tången kallad Sippans Bu blev till salu och den köpte föreningen. Första båten som var aktuell för köp hette Svea. Affären var nästan klar, men när föreningen kom till ägaren hade han redan sålt den.

Senare yppades sig möjligheten att köpa LL 667 Asta, byggd 1916 med råoljemotor och ägd av Bröderna Dahlström på Smögen. Båten rustades upp och ligger nu vid bryggan, klar att gå på bland annat charterturer. Asta är K-märkt och är en välkänd veteranbåt både utmed kusten och i Vättern/Vänern.

Vid ett tillfälle kom vi till Hjo. Vid samma tid var det en fisketävling efter röding i Vättern. Vi anmälde oss. Hjo-fiskarna hade andra redskap än vi, som använde makrillmetor. När tävlingen var över var det bara besättningen på Asta som fått röding, något de andra tyckte var märkligt, berättar Cåre Tånge. Att segla är nödvändigt, men att fiska är också nödvändigt, tycker Cåre, som förutom traditionell

JUBILAREN

Cåre Tånge

Bor: Kolportörsgård, Kungshamn.

Familj: Måkan Pia, barn.

Utbildning: Lärarexamen.

Yrkesliv: Lärare på Smögen.

Fritidsintresse: Startade föreningen Tollar o Seil.

Seglar: Snäckan Losen.

Avslutar sina brev: "Hat pent på sjön".

Aktuell: Fyller 65 år 20 april.

matfisk också äter mull, knot och fjärsing.

Tollar o Seil värnar även om fiskets historia. Som kustbo har Cåre på nära håll följt utvecklingen. Han berättar om tider då sotenäsfiskarna på en dag kunde landa 800 tonfiskar till auktionen. Tonfisken hade fångats i Skagerack och Kattegatt.

Men plötsligt upphörde allt tonfiskfiske, förklarar han. Anledningen var att danska båtar sög upp massor med sand i Öresundsbukten där tonfisk hade sina lekområden.

Böcker gick upp i rök

På 50-talet fanns det 108 större träfiskebåtar på Sotenäset. I dag är det bara några få kvar. En av dessa är LL 325 Marion, men det är osäkert om föreningen har råd att ha kvar båten.

För några år sedan drabbades området där Sippans Bu ligger av en brand. Sippans Bu och två andra sjöbodar brann ner. Samtliga har nu byggts upp igen och Cåre arbetar varje dag med att ställa i ordning alla föremål som föreningen äger och får som gåvor.

Han visar tolv hummertinor från

tidigt 1900-tal, från Kornö, och en ålsump från Smögen med många år på nacken. Telefonen ringer och privatpersoner och föreningar vill hyra Asta eller den mysiga sammanträdeslokalen i bodens andra våning.

Oersättlga saker förstördes av branden, berättar han. Bland annat merparten av den stora samling av gamla nautiska böcker som föreningen hade.

Spännande berättelser

Tollar o Seil har också en sektion som värnar om små bruksbåtar. Från början var det snäckor och sedan jullar. Cåres snäckor heter Losen och var en gång dinge på en lotsbåt i norra Bohuslän. Losen har brunt stagesegel av bomull och har hävdats sej bra i tävlingar.

Många båtar som funnits här ute har en spännande historia, förklarar Cåre.

Till exempel är det säkert inte många som vet att det var fiskebåten den gamla Sjöfågeln, som fraktade sand från en fjord till kyrkbygget i Lysekil. På hemvägen tog den med sig delar av Lysekils gamla träkyrka, som sålts till Malmö.

Cåre Tånge vill satsa på det udda och på annandag jul, när vanligt folk smälter julmaten, ger sej föreningens medlemmar ut på "holmgång" utflykt. Detta sker till någon närbelägen ö, där man äter varm soppa med någon lika stärkande dryck.

Vi som bor här ute är privilegierade, tycker Cåre, som välkomnar fler arbetsvilliga medlemmar till föreningen.

Terje W Fredh